

РЕШЕНИЕ

№ 6286

гр. София, 07.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-16 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елена Маврова

при участието на секретаря Александрина Ж. Пашова като разгледа докладваното от Елена Маврова Гражданско дело № 20211100113275 по описа за 2021 година

Предявени са искове с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

Ищцата А. Ю. Ш. поддържа в исковата молба, че с прокурорска преписка № 9640/2006 г. по описа на СГП, дознание № 82/2006 г. по описа на ГД „БОП“ – НСП на 05.12.2006 г. е образувано наказателно производство срещу нея и други лица, за престъпления по чл.212, ал. 5, чл. 321 и чл. 253 НК.

С постановление от 05.12.2007 г. на СГП досъдебното производство е разделено на две, като в отделно производство – пр. пр. № 14076/2007 г. по описа на СГП, са отделени материалите, касаещи престъпление по чл. 253, ал. 5, вр. ал. 3 от НК.

По прокурорска преписка № 9640/2006 г. по описа на СГП, производството е прекратено с протоколно определение от 19.02.2021 г., постановено по ВНОХД № 434/2020 г. по описа на АСНС, което влиза в сила на 08.03.2021 г., като общата продължителност на наказателното производство е 14 години, 3 месеца и 3 дни.

По прокурорска преписка № 14076/2007 г. по описа на СГП е постановена оправдателна присъда № 22 от 09.11.2015 г. по ВНОХД № 219/2014 г. на САС, оставена в сила с решение № 174/07.11.2016 г. по КНД № 685/2016 на ВКС, П Н.О. Сочил се, че по това досъдебно производство ищцата е задържана за 72 часа на 13.02.2007 г., като впоследствие е определена парична гаранция от 3000 лв. Продължителността на отделеното производство е 9 години, 8 месеца и 25 дни.

В исковата молба се поддържа, че А. Ю. Ш. е подложена на огромен стрес и е преживяла силни негативни психически изживявания. Била е подложена на претърсване и изземване пред очите на роднини и съседи, като и е било забранено да напуска страната. Получила е смесено тревожно - депресивно разстройство, като е приемала антидепресанти. Заболяла е от тиреотоксикоза с дифузна гуша и е увреждане на ставите, прешлените и дископатия. В този период е родила своето дете в състояние на стрес, и психичното ѝ състояние се е влошавало при мисълта, че няма да има възможност да се грижи за детето си. Голям принос за депресивното състояние на ищцата имат и многобройните публикации и коментарите под тях, в най - различни национални и печатни медии. В исковата молба, се сочи че името и е омърсено и нито една институция, било то държавна или частна, не би наела на работа служител с подобни обвинения.

Ето защо, се моли да се присъди обезщетение в глобален размер на 300 000 лв., или поравно по двете наказателни производства, съобразно уточнителна молба от 25.07.2022 г.,

ведно със законна лихва от 05.12.2006 г. (датата на първоначално образуваното наказателно производство).

Ответникът Прокуратурата на РБ оспорва исковата претенция по основание и размер, като излага подробни съображения в отговора. Счита, че претенцията е недоказана и в завишен размер. Релевира възражение за изтекла три годишна давност, по отношение на началния момент на претенцията за законна лихва.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните и след оценка на събраните по делото доказателства, при спазване на разпоредбите на чл. 235 ГПК, намира следното:

От представените доказателства, се установи че на 05.12.2006 г. е образувано дознание № 82/2006 г. по описа на ГД „БОП“ – НСП.

По прокурорска преписка № 9640/2006 г. по описа на СГП ищцата А. Ю. Ш. е привлечена като обвиняем за престъпление по чл. 321, ал. 1 и чл. 212, ал. 5, вр. ал. 3, вр. ал. 1, пр. 1 с постановление за привличане на обвиняем от 13.11.2007 г.

Впоследствие е образувано НОХД № 2227/2008 г. по описа на СГС, НО, 19 с-в, по което с присъда от 30.06.2019 г. А. Ю. Ш. е призната за виновна и осъдена на наказание 10 г. лишаване от свобода, лишена е от правото да заема държавна или обществена длъжност, както и за упражнява дейност, свързана с получаване на средства от европейски фондове за срок от 3 г., и е постановена конфискация на 1/2 от имуществото ѝ.

С решение № 266 от 02.08.2012 г. по ВНОХД № 461/2012 г. по описа на САС, присъдата е отменена изцяло и делото е върнато на прокуратурата.

Впоследствие е образувано НОХД № 1586/2013 г. на СпНС, IX с-в, по което с разпореждане от 11.04.2014 г. делото е върнато на СГП.

Образувано е НОХД № 770/2014 г. по описа на СпНС, IX с-в, по което с присъда от 30.05.2017 г. А. Ю. Ш. е призната за невиновна и оправдана по повдигнатите обвинения. С решение № 4 от 27.02.2020 г. по ВНОХД № 7/2018 г. АСНС потвърждава оправдателната присъда.

С решение № 4/27.02.2020 г. по КНД № 355/2020 г. присъдата на АСНС е отменена по отношение на ищцата, а делото е върнато за разглеждане от друг състав на АСНС.

С протоколно определение от 19.02.2021 г., влязло в сила на 08.03.2021 г., постановено по ВНОХД № 434/2020 г. по описа на АСНС наказателното производство срещу А. Ш. е прекратено, поради изтекла абсолютна давност за наказателно преследване по чл. 81, ал. 3, вр. с чл. 80, ал. 1, т. 3 от НК.

По прокурорска преписка № 14076/2007 г. по описа на СГП

На 02.02.2009 г. А. Ю. Ш. е задържана за 72 часа, като са ѝ повдигнати обвинения за престъпления по чл. 321, ал. 2, вр. ал. 3 НК и по чл. 253, ал. 5 вр. ал. 3 от НК.

На 31.07.2007 г. е внесен обвинителен акт в СГС, като образуваното НОХД № 3222/2009 г. по описа на СГС е прекратено с определение от 17.08.2009 г. и делото върнато на Прокуратурата.

Впоследствие е образувано НОХД № 3693/2009 г. на СГС, НО, 29 с-в, по което е постановена присъда № 122/29.03.2010 г., с която ищцата А. Ш. е призната за виновна за престъпления по чл. 253 НК, и е наложено общо наказание от 6 години лишаване от свобода, при първоначален строг режим.

По образуваното ВНОХД № 252/2011 г. на СГС, НО, 7 с-в, е постановена оправдателна присъда № 23 от 21.09.2012 г. На 21.11.2012 г. е оттеглен протестът на Апелативната прокуратура.

След искане за възобновяване от 07.01.2013 г. на главния прокурор, е образувано НД

№ 903/2013 г., като с решение № 568/12.03.2014 г. е отменена оправдателната присъда и делото е върнато на САС за ново разглеждане.

По образуваното ВНОХД № 3693/2009 г. на САС, е постановена оправдателна присъда № 22/09.11.2015 г., която е оставена в сила с решение № 174/07.11.2016 г. по КНД № 685/2015 г. на ВКС, 2 НО.

Свидетелката С.Ю.М., сестра на ищцата, сочи че А. е била бременна с второто си дете, когато е получила първата присъда. Сестра ѝ е в тежко състояние, психически и физически. Преди всяко дело е изпитвала ужас, че ще бъде принудена да изостави двете си деца, отива в затвора и сестра ѝ трябва да поеме ангажимент за тях, защото мъжът ѝ работи. Живеела е в постоянен страх, като се звънне, че може да има обиск или призовка. Сестра ѝ е с диагноза от психолог. Сега е по-добре, извършва нормални неща, но не трябва да се претоварва.

Свидетелят С.С.К. (във фактическо съжителство с ищцата), сочи че знае за делото, ищцата е била обвинена за злоупотреба с европейски средства. Изпитвала е стрес още от началото, и полицаите са решили, че по-добре да не я задържат. След това се е стресирала да не би да влезе в затвора. Има схващания по цялото тяло, ръце, крака, изтръпвания, главата ѝ е боляла, не можела да спи и не се чувствала пълноценно. Почти веднага спряла да контактува с приятели и по-далечни роднини.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3, предл. първо от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда от незаконно обвинение в извършването на престъпление, ако лицето бъде оправдано, като отговорността на правозащитните органи е обективна. За уважаването на предявения иск са необходими кумулативно следните предпоставки: повдигане на обвинение на ищеца за извършване на престъпление; оправдаване на лицето, с влязла сила присъда; наличието на вреди (имуществени и/или неимуществени) и причинно-следствена връзка между незаконното действие на правозащитните органи и настъпилите вреди, които следва да се докажат от ищеца. Размерът на обезщетението за неимуществени вреди от неправомерно увреждане е свързан с критерия за справедливост, дефинитивно определен в чл. 52 ЗЗД, спрямо който настъпилата вреда се съизмерява.

В случая са налице всички елементи от фактическия състав, обуславящ отговорността на ответника, по наказателното производство, по което е постановена оправдателна присъда по пр. пр. № 14076/2007 г. по описа на СГП.

По отделеното производство, по пр. пр. № 9640/2006 г. по описа на СГП, съдът съобрази и обстоятелството, че не е поискано на основание чл. 24, ал. 2 от НПК производството да продължи по отношение на ищцата и да бъде постановена оправдателна присъда, поради което не е налице основание за присъждане на обезщетение, доколкото не е налице фактическия състав, предвиден в чл. 2, ал.1, т. 3 ЗОДОВ.

Като взе предвид вида и характера на обвинението по чл. 321, вр. 253, ал. 1 НК, което е „тежко“ по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК, за което ищцата е осъдена на първа инстанция, продължителността на наказателното производство (близо десет години), наложената мярка за неотклонение „парична гаранция“, при повлияване върху емоционалното състояние на пострадалата и с оглед неговата личност, начин на живот и среда, увреденото му психично и здравословно състояние, преживеният стрес и страх, че няма да може да отгледа децата си, широко медийното отразяване на производството, което несъмнено е засегнало личното достойнство на ищеца, съдът намира, съобразявайки социално – икономическите условия в страната и съдебната практика по ЗОДОВ, че справедливото обезщетяване на А. Ю. Ш. за незаконното обвинение в извършване на престъпление, по пр. пр. № 14076/2007 г. на СГП, се равнява на сумата от 20 000 лв.

Искът следва да бъде отхвърлен за разликата над 20 000 лв. до пълния размер от 150 000 лв. Върху така определеното обезщетение, предвид заявеното в исковата молба, се дължи и законна лихва, считано от 03.11.2018 г. (основателно е възражението за давност, като не следва да се присъжда такова от датата на влизане в сила на оправдателната присъда).

Изцяло следва да бъде отхвърлен иска за обезщетение в размер на 150 000 лв. по образуваната прокурорска преписка № 9640/2006 г. по описа на СГП, приключила съответно с протоколно определение от 19.02.2021 г., постановено по ВНОХД № 434/2020 г. по описа на АСНС, което е влязло в сила на 08.03.2021 г., с което наказателното производство е прекратено поради изтекла абсолютна давност. В тази връзка, съдът съобрази приетото в т. 8 от ТР № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС, по т.д. № 3/2004 г. на ОСГТК, че до изтичане на давността по време на висящ наказателен процес, извършените процесуални действия са законни и обезщетение не се дължи.

Относно разноските

С оглед уважената част от иска, ищцата има право на разноски на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, като ѝ бъде присъдена сумата от 10 лв. за държавна такса, както и сумата от 602,40 лв. с ДДС (което не е прекомерно) за заплатено възнаграждение за адвокат.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, заплати на А. Ю. Ш., ЕГН *****, гр. София, ж.к. ****, представлявана от адв. М. М., гр. София, ул. ****, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, сумата от **20 000 лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от незаконно повдигане и поддържане на обвинение в чл. 253, ал. 5, вр. ал. 3 от НК, по пр.пр. № 14076/2007 г. по описа на СГП, по която е постановена оправдателна присъда № 22 от 09.11.2015 г. по ВНОХД № 219/2014 г. на САС, влязла в сила на 07.11.2016 г., **ведно** със законна лихва от 03.11.2018 г. до окончателното плащане на главницата, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за горницата над 20 000 лв. до пълния предявен размер от 150 000 лв. и за законна лихва от 05.12.2006 г. до 02.11.2018 г.

ОТХВЪРЛЯ иска предявен от А. Ю. Ш., ЕГН *****, гр. София, ж.к. ****, представлявана от адв. М. М., гр. София, ул. ****, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ срещу Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на сумата от 150 000 лв., в резултат от незаконно повдигане и поддържане на обвинение за извършване на престъпление по чл.212, ал. 5, чл. 321 и чл. 253 НК, по което е образувана прокурорска преписка № 9640/2006 г. по описа на СГП, приключила с протоколно определение от 19.02.2021 г., постановено по ВНОХД № 434/2020г. по описа на АСНС, което е влязло в сила на 08.03.2021 г., **ведно** със законна лихва от 05.12.2006 г.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, заплати на А. Ю. Ш., ЕГН *****, гр. София, ж.к. ****, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, сумата от 10 лв. за държавна такса и сумата от 602,40 лв. с ДДС за заплатено възнаграждение за адвокат.

Решението може да бъде обжалвано, с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____